

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. štev. 150 din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-črk. rač. št. 17.785. Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Andrej Struna, Kočevje. — Tiska tiskarna I. Pavliček, Kočevje.

Kvišku zaspanci!

Že precej dolgo dvigamo v raznih oblikah in raznih prilikah glas, da bi vzbudili naše ljudstvo, osobito njegovo inteligenco za čim jače za rešitev in dvig naše krvi na Kočevskem. Nismo brez uspeha, a vendar se nam zdi, da mnogokje naletimo nezaznovo na gluha ušesa in osobito pri takih, ki bi jih morala že vest priganjati, da bi poiskali priliko kako se čim bogateje oddolžiti narodu, od katerega uživajo veliko več kot mnogi od sorojakov. A, vest baš pri takih pretrdno zaspi, tako trdno, da je ne vzbudi še tako krepak sunek. Od kod to? Pač od tod, ker se vdajajo sodobnemu duhu strahotnega, za vsak narod pomembnega materijalizma. In kaj je materijalizem kot hlepenje po uživanju dobrin, ki zadovoljijo grlo, želodec in meseno slo; hlastanje po zabavi, udobju, nasičenju slahleplja in jednake dobrote tega sveta. Tako uživanje ima namreč ono silo, ki človeka docela obvlada, mu zastre duhovni pogled, ki sčasoma docela otopi. So ljudje, ki imajo tako malo odporne sile, da mahoma, drugi polagoma pozabijo na vse ono, za kar so se svoj čas navduševali. Pozabljajo na trenutke, ko so drugim govorili o dolžnosti vsakega delati za svoj narod, vsak na svojem torišču, vsak po svojih močeh. Kako so taki ljudje, dokler so bili sami idealni, hudo obsojali druge, ki „sedijo na mehkih sedežih, pri polnih loncih mesa, pri zakurjeni peči z debelo cigaro in v najmodernejšem oblačilu“. Ko pa njim pomišljne mila usoda, da se naj pomaknejo više, pa njih zgrabi taka omotica, da nič več ne vidijo naroda, ki je ostal v nižinah, globoko pod njimi in po čigar plečih so sami splezali kvišku. In če jih kdo spomni na njihove dolžnosti, tedaj s solznimi očmi kajejo na družino, za katero morajo „garati“, kažejo na bodoča stara leta za katera se morajo preskrbeti, in kaj še vse in kaj še vse! Pa vse to ne drži! Za družino so preskrbljeni s krepkim domačim fondom in stalno plačo, za starost jim daje zakon lepo pokojnino, zaslužno ali nezaslužno, po tem noben moderen zakon ne vpraša, morda se celo lepa vila zasmee, češ sem pa le tvoja — a vse to takih narodnjakov ne omešča, da bi priznali: dolžan sem za svoj narod in mu pomagati. Če mora tak naroden kaliber sprejeti požrtvovalnega človeka, ki v svojem idealizmu obiskuje bolj premožne s prošnjo za narodno koristno akcijo, oh kako so taki idealisti zoprni narodnjakom v mehkem sedežu z dišečo cigareto in zasigurano pokojnino. Ošvrknejo z očmi, skremžijo lice, nagrbnijo čelo, češ, glej „kako težko si morem kaj odtrgati, pa bom le nekaj dal“ in vržejo dar s pogledom — „pa glej, da zgineš za vedno“! Človeku se stresa srce od groze, da so v našem ljudstvu tudi take mrzloti; skrči se pa tudi pest, da bi udaril po taki gnilobi. Koliko je tak idealist spisal prošenj na bogate, imovite z nakopičenim premoženjem, lepo mesečno plačo, takim, ki hočejo veljati za narodne delavce, borce, dobrotnike in skrbne očete revnim — pa milo gleda vsak dan za pismonošo, ki zanj nima nič ali pa včasih prejme nakazilo, ki je tako majhno, da se čuti bolj razžaljenega kot pa s tako podporo olajšanega v težkem narodnem delu. Predno so taki ljudje prišli do blagostanja in bogate preskrbe, kaj vse so slikali o sebi, „koliko žrtev, koliko dobrot so dali že narodu in kakšne lepe načrte še imajo

in baš zato je potrebno, da se jih dvigne na ta ali oni položaj, da bodo mogli več dobrega storiti za naš narod!“ Vse pa mine, vse se potopi, obljuba in narodni ideal, ko pridejo taki egoisti na gorko! Mi pa jih pustimo, da se košatijo in s sokom, ki ga srčejo iz narodnega telesa, odebelè.

Niso vsi taki v našem narodu. Oh, saj so, ki so se žrtvovali za narodno delo in podpirajo narod z vsemi močmi, a vedno redkeje so sejani taki idealisti med našim narodom. Pravijo, da je v Italiji zadnji čas uvedena praksa, po kateri so sešteti boljši državljani in ob raznih prilikah, ko država zahteva javne dajatve, ki so na videz prostovoljne, oblasti dobro preračunajo vse take in predpišejo koliko mora vsak prispevati v skupni fond, ki služi zdaj tej, zdaj oni državni svrhi. Mi bi morali isto! Nenačrtan zakon bi morali imeti, da mora vsakdo po svojih močeh prispevati v narodne svrhe. Oh, koliko prosvetnih domov, časopisja, knjižnic, preskrbljenih stanovanj, cenejših živil, oskrbovanj za bolne, šolanih slovenskih otrok iz revnih družin, zdrave inteligence bi se dobilo s pomočjo takih fondov. Ne bi silil zakon, ne bi bila prisiljena zbirka, marveč javno mnenje in javna kontrola bi bila tista sila, ki bi take bogate narodnjake silila za tak finančni prispevek. Povdarjam javna kontrola, kar bi bilo bolj učinkovito kot denarna globa. Niso pa le nekateri denarni mogotci tako trdi, marveč tudi umstveni — to so oni, ki so si nagromadili toliko znanosti in vednosti, da so sposobni poučevati druge. Toda veliko jih je med našimi izobraženci, ki so in ostajajo z vsem svojim znanjem le kruhoborci, to je da le toliko in takrat izkoriščajo svoje znanje, kadar in v kolikor so plačani! Za izvenstanovsko delo v korist narodu nimajo časa. To je njihov glavni izgovor, pa ni vzrok v pomanjkanju časa, marveč volje nimajo. To so oblaki brez dežja, zemlja brez vlage, zrno brez rodne moči! Na kilometre imajo časa, a nikdar ne primejo za pero, da bi dali kaj narodu iz svojega znanja. Ko so študirali, so iz cele skladovnice knjig črpali svoje znanje, sedaj je pa znanje njihovo le za denar in le za denar naprodaj. Noč in dan žro knjige, od sebe pa ne dajo nobene fige, kot je zapisal naš Prešeren o Čopu. Kolikor imamo mi prosvetljencev, toliko bi moralo biti člankov, dopisov, razprav, povesti na pretek. Še zvrstiti se ne bi mogli. Pa poglej, kako se poti ta in oni urednik, da kaj pribori za svoj list ali knjigo. Pa zopet povdarimo, da so v našem narodu tudi častni možje in teh je precej, ki cele noči študirajo, zbirajo gradivo in to podajajo spet v lepi obliki svojemu narodu. Da, to so tihi in globoki delavci, njih trud za narod bo bogato plačan! Kje so pa drugi? Kdo pa je učilnice zgradil, kdo visoke šole zidal, kdo učiteljstvo plačal, kdo jim je dal jezik za njih izobrazbo. Li ni doprinesel vse te žrtve narod?

Da, veliko več bi se doseglo v našem narodnem delu, ko bi se naše denarno podprti sonarodnjaki zavedeli svojih dolžnosti, ko bi se naši prosvetljenci potrudili kulturno dvigati naš narod!

Skoraj bi rekli, da jih s svojimi mislimi ne bomo zganili za denarno žrtev, ne onih drugih za umstvene prispevke. Ali eno pa hočemo doseči, pokazati na mnogoštevilne trote v slovenskem čebelnjaku.

Plačajte naročnino do konca leta 1939 po priloženih položnicah!

Dr. Anton Breznik:

Ob 20 letnici smrti p. Stanislava Škrabca

(Nadaljevanje)

Ko se je Škrabec dovolj pripravil, da bi z uspehom zavrčal Levstikova načela, je po skoraj devetletnem molku zopet prijel za pero in poslal nadaljevanje začelih razprav za Letopis Matice Slovenske. Toda odbor za resnično znanstvene nazore o pismenem jeziku ni imel čuta in je spis odklonil. Takisto so storile „Novice“ in pozneje še goriška „Soča“. Bil je bridko presenečen in videl je, da so mu vsi listi zaprti. Tedaj je sklenil, da ne bo nikdar nikomur več ponujal svojih spisov. V tem času pa so ustanovili v Gorici „Cvetje“ in Škrabec je začel pisati svoje razprave na platnice tega lista in tako je dobil leta 1880 s Cvetjem svoj list, v katerem je potem nad 35 let priobčeval svoje imenitne in učene razprave, po katerih sta list in Škrabec, ki mu je bil s 5. številko 5. letnika tudi urednik, zaslovela med slovanskimi jezikoslovnimi učenjaki. Platnice svojega Cvetja je pošiljal v zameno za dela, ki so jih izdajale univerze in akademije znanosti po slovanskem svetu. Njegove platnice bi mogle, tako je rekel ruski učenjak Ljapunov, delati čast kateremukoli izmed najboljših jezikoslovnih evropskih časopisov. Odslej ni nikogar več iskal, pač pa so začeli drugi iskati njega. Začeli so ga vabiti, naj bi pisal v Kres, ki je izhajal od leta 1881 v Celovcu, v Ljubljanski Zvon, v Matični Letopis, v nemški časopis Arhiv za slovansko filozofijo v Berlinu itd. Ali Škrabec je ostal pri svojih platnicah — pisal je le za Kres nekaj malega in za Jagičev nemški Arhiv dve, tri razprave — in v teh platnicah je napisal toliko učenih razprav za slovensko slovnico, za zgodovino našega jezika in naše pisave, za poznanje slovenskih narečij, da bodo slovanski jezikoslovci vedno hodili v zlato zakladnico „platnic“ iskat gradiva in razlage.

S svojim delom je pokazal, da je moderen jezikoslovec, ki pravilno gleda na jezik in njegovo zgodovino in je popolnoma po načelih modernega jezikoslovja določil neovrgljive zakone o izreki in pisavi našega književnega jezika. Moderno znanstveno jezikoslovje proučuje jezik po glasovih, oblikah, besednih zvezah itd., in sicer tako, da išče zgodovinske poti in nam poda na ta način podobo razvoja jezika. Taka slovnica je torej sestava tisočeri posameznih zgodovinskih obrisov. Dr. Ramovš pravi o njegovem znanstvenem načinu dela: „Le kdor se je sam pečal s pojavi slovenskega jezika, kdor je sam iskal vzrokov jezikoslovnim izpremembam, kdor se je sam leta in leta učil pri naših starih pisateljih, le-ta more vedeti, kako neizmerno bogastvo leži v „platnicah“ in le-ta more ceniti Škrabčevo trezno in bistroumno raziskovanje. Ni ga skoraj pojava v slovenskem jeziku, da ne bi bil že ovit s Škrabčevimi mislimi.“

Škrabec pa ni bil le genialen jezikoslovec, ampak tudi mojster slovenske besede. Cvetje je pisal v mnogem sam, tuje spise pa je preli v lepo slovenščino. Z zanimanjem bereš njegove drage številne spise in se čudiš njegovemu splošnemu znanju in poznanju slovstvenih del. Poleg dela v slovanskem jezikoslovju je našel še časa, da je proučeval mednarodne pomožne jezike in je mogel zamisliti tudi sam tak jezik, ki ga

je imenoval „eulalijo“. O teh jezikih je pisal od leta 1908—1912, razlagal je prednosti svojega dela, ga branil pred napadi in pisal o drugih podobnih pomožnih jezikih. Želel je narediti jezik, ki bi ne bil „smešen in zmrcvarjen kakor volapük ali esperanto, potem ne trd in težak kot nemški ali angleški in naposled ne pomanjkljiv kot stara klasična latinščina. V svoji eulaliji se je tako lahko gibalo, da je prevajal celo latinske (Horacij) in nemške pesnike (Heine). Škrabčev jezik je zbudil nekaj pozornosti med Nemci in Francozi. Glasilo „Delegacije za sprejetje mednar. pomožnega jezika“ v Parizu ga je znanstveno ocenilo. Zamislil je tudi novo stenografijo.

Ko je l. 1915 začel Italijan streljati v Gorico, se p. Stanislav ni mogel ločiti od svoje celice in od knjig, med katerimi je preživel 42 let. Hotel je v priljubljeno Gorico skleniti svoje življenje. Nazadnje pa se je vendar vdal ter odšel med grmenjem topov in granat silno žalosten 28. novembra 1915 zvečer okoli 10. ure iz Gorice. Vso pot do Ljubljane, ki je bila tedaj silno dolga — prišli so v Ljubljano šele naslednji dan proti večeru — ni zaužil drugega kot košček kruha in ni govoril skoraj nič. V Gorici je moral pustiti svojo knjižnico, mnogoštevilna in dragocena dela. S tem je bil njegov duh strt. Njegovo knjižnico in samostansko celično so razdejale italijanske granate in to je moral še sam zvedeti. Kot begunec je prišel v ljubljanski frančiškanski samostan, ali Ljubljana ni mogla nadomestiti sončne Gorice. Kljub skrbni postrežbi je začel vidno hirati. V mladih letih bi bil te udarce prenesel, ali v toliki starosti ni to več šlo. Grozni udarec šel je lajšal z molitvijo in z delom. Delal je do zadnjega, še 5. oktobra 1918 je zapisal zadnje opombe v zvezke svojih spisov in na večer je umrl.

Po „Cvetju z vrtov sv. Frančiška“, oktober 1938.

Notranji pregled

Posebna komisija za ureditev Slovenske banovine

Predsednik vlade g. Dragiša Cvetkovič je že imenoval 15. septembra posebno komisijo, ki naj pripravi vse potrebne zakonske predloge za prenos kompetenc tudi na državno banovino. V to komisijo so bili imenovani trije člani, in sicer: gradbeni minister dr. Krek, minister brez listnice profesor Mihajlo Konstantinovič ter pomočnik bana državne banovine dr. Stanko Majcen. Iz tega nedvomno sledi, da se pripravlja podobna uredba, kakršne so bili deležni Hrvati, tudi za Slovence. To dejstvo so, kar je treba podčrtati, toplo pozdravili tudi hrvatski listi, ki naglašajo, da bo s Slovenijo stvar lažja, kakor je bila s Hrvatsko, ker med Slovenci in Srbi ni nobenih meja, ki bi zaradi njih bili v sporu, med Slovenci in Hrvti pa je meja precej jasna. Slovenske tri občine: Osilnica, Trava in Draga, ki spadajo zdaj k Hrvatski, bi se vrnilo Slo-

veniji, hrvatski dve — Radotoviči pri Metliki in Strigova v Medjimurju — pa bi se vrnilo Hrvatski. Drugega spora pa med nami ni.

Državne oblasti proti prišepetalcem neumnih vesti — Neutrlnost naše države

V ospredju vsega našega javnega zanimanja so kajpada zunanje zadeve, ki se dandanes za nje vsakdo briga. So pa povsod ljudje, ki po svoji neumnosti ali v svoji zlobi delajo iz muhe slona. Taki služijo tujim namenom, ker ljudi begajo. Ljudje pa so nekateri tudi tako nespametni, da se dajo begati od vsakogar, tudi od takega, ki bi drugače na njegovo besedo ne dal človek počenega groša. To so razni prišepetanci, ki raznašajo najbolj neumne reči in s tem ustvarjajo med lahkovernimi ljudmi strah. Državne oblasti so zdaj stopile na noge in več takih ljudi že prijela za jezik ter jih kaznovale. Za pametnega človeka je dovolj jasno, kako stvar stoji. Naša država je večkrat slovesno izjavila, da hoče v vojni ostati nevtralna, to se pravi, da se ne mara mešati nikamor. Tako so rekle tudi vse druge male države, ki pa so svoje meje dobro zavarovale. Časi so namreč dandanašnji taki, da je tudi nevtralnost treba zavarovati in meje zastražiti, ker se sicer lahko zgodi, da kak val pljusne sem k nam čez mejo. To bi se tudi kaj lahko zgodilo, ko bi meje ne bile zavarovane. In to prizadevanje za mir bi moral podpirati vsak pošten državljan. Če bomo v tem oziru vsi enotni, se nam ni treba bati, da bi kdo kršil nevtralnost.

Uredba za podporo družinam vojakov, ki so pustili iste doma brez sredstev

V zvezi z zunanjimi dogodki je tudi odredba naše vlade, ki je pretekli teden na svoji seji sklenila, da bodo vsi vojaški obvezniki, ki bi morali priti k vojakom, ki pa bi doma pustili svoje družine brez sredstev za življenje, poslej dobivali za svoje družine od države podpore. To je sklep, ki ga moramo le pozdraviti. Prav tako pa pozdravljamo sklep vlade, ki je sklenila, da bo vsa živina, ki jo bo kmet dal za vojaške namene, plačana, da kmet ne bo imel škode, zlasti tisti, ki so s svojo živino mnogo izgubili.

Sklep vlade za pocenitev soli

Važen je tudi sklep vlade, da se mora poceniti cena soli, ki jo ljudstvo potrebuje za svojo prehrano. Na podlagi tega vladnega sklepa je upravni odbor državnih monopolov sklenil, da se cena soli zniža, in sicer: kamena sol v zrnih, morska debela in drobna, sol v briketah ter jodirana sol se zniža od 2.50 din za kilo na 1.50 din na kilo. Od 2.50 din za kilo se dalje zniža cena kamene zmlate ter morske zmlate soli. Denaturirana živinska sol, in sicer morska sušena, drobljena in v briketah se zniža od 1.25 din na 50 par za kilo, morska, kamena zmlata se zniža od 1.50 din na 50 par za kilo. Pač pa se podraži sušena sol za industrijske namene, in sicer od 60 par na 75 par za kilo.

deželi bi se napravila velikanska škoda. Poginila bi živina in dragocene zaloge hrane bi bile uničene. Največ pa bi trpele žene in otroci.

Danes pa se bi vse to ne zgodilo več. Danes smo za vse pripravljeni. Ni se nam treba bati, da bi se kaj takega moglo zgoditi. Če bi nas pa vendarle zadela slučajno nesreča, so že pripravljene organizacije, ki delajo po načrtu, ki bo omogočil, da panika ne bo nastala in da se bo vse razvijalo v redu in hladnokrvno. Po novem pravilniku naše obrambe se je širrom vse naše države že ustanovilo na stotine in stotine odborov, ki imajo dolžnost ne samo pripraviti prebivalstvo na zaščito pred napadi iz zraka, ampak mu tudi napraviti varna pribežališča.

Da se izpolni ta načrt obrambe, se morajo potruditi prav vsi. Vse prebivalstvo mora sodelovati, ker le v tem primeru bo mogoče v trenutkih nevarnosti zavarovati čim več ljudi. Pripravljeni so načrti in določene dolžnosti poedincev, kakor tudi dolžnosti oblasti in posebnih organizacij, katerim je poverjena zaščita prebivalstva.

Razstava slovenske obrti v Ljubljani

Razstavnih odbor naznanja, da je v smislu sklepa svoje zadnje seje zaradi napetega mednarodnega položaja začeto delo za razstavo slovenske obrti, ki je bila določena za čas od 7. do 16. oktobra t. l., preložil na poznejši, primernejši čas. Razstavnih odbor je o tem s posebnim obvestilom obvestil tudi vse prijavljene razstavljalce s prošnjo, da izdelke — v kolikor nimajo še gotovih — dokončajo in pripravijo za poznejši, primernejši čas, o čemer bodo še obveščeni. Vendar bo v proslavo 10 letnice dela Zavoda za pospeševanje obrti pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo izšel v pozni jeseni posebni zbornik s prispevki strokovnjakov o delu in položaju obrtništvu v dvajsetih letih svobodne države.

Poročajo

Kočevje. V Belgradu je umrl nenadne smrti naš someščan in hišni posestnik g. Ilc Josip. Pred dvema letoma se je vselil iz Kočevja in postal v Belgradu direktor velikega podjetja. Gospod Ilc je bil splošno znana osebnost. Že kot dijak se je udejstvoval v raznih krščanskih organizacijah. Bil je vedno narodno zaveden, zato je moral l. 1914 s svojim bratom župnikom v Gradcu v zapore. V svetovni vojni je bil ranjen kot častnik in na vojni bolezni je tudi umrl hitro smrt. V Kočevje je prišel kot davčni uradnik, pozneje pa je deloval kot bančni prokurist. Njegov pogreb je pokazal, kako se je v kratkem času v Belgradu priljubil s svojo zgovornostjo, z gospodarsko izobrazbo in odločno narodnostjo v širših krogih. Prizadejati družini iskreno sožalje! N. v m. p.!

Dom za slepe deco v Kočevju vrši po svojem upraviteljstvu in učnem osebju tudi izven svojega težkega poklicnega dela mnogokaj v kulturnem ozirju na Kočevskem. V koliko pomoč je bil „Dom“ lani pri I. slovenskem dnevju v Kočevju, z isto vnejo je pa prispeval v vsestranskem ozirju tudi za dober uspeh II. slovenskega dneva v Mozlju. Prisrčna zahvala gđc. upraviteljici Dobovškovi, gđc. Pregljevi in gđc. Sokličevi. Tiho, a vztrajno delo rodi najboljše sadove.

V nedeljo se je poročil v tukajšnji župni cerkvi železniški vlakovodja g. Jože Beljan, sin ugledne Beljanove družine, ki je bila vedno narodno zavedna, z gđc. Brinšek. Obeudi novoporočencema želimo vso srečo in mnogo božjega blagoslova.

V kočevskem okraju razsaja parkljevka in slinavka v sledečih naseljih: Črneč, Krvava peč, Mala Slivnica, Velike Lašče, Ilva gora, Kopolje, Ponikve, Zdenska vas, Hrib, Travnik, Breg in Žigmarce.

V Kočevju se je poročil 24. junija g. Vujašin Franjo, žel. uradnik iz Brežic, z gđc. Hermine Petsche, uradnico pri g. notarju v Kočevju. Čestitamo!

O zaščiti pred zračnimi napadi

Če bi morali pred meseci doživeti nepričakovan napad iz zraka, bi skoraj gotovo preživeli težke trenutke. Pa naj bi se zgodil napad sredi dneva ali ponoči, kadar koli bi zabrnili na nebu jekleni ptiči in sipali smrt na prebivalstvo, bi nastala najbrž panika. Kam naj grem, kam naj bežim? Kam naj pošljem otroke? Kaj naj storimo z ženami in starci? bi se spraševali tisoči in si ne bi znali odgovoriti. Mnogi bi se poskušali spomniti navodil, ki so jih čitali ob prejšnjih vajah za obrambo pred zračnimi napadi. Na stotine bi si jih očitale, zakaj si niso boljše zapomnili navodil, ki so jih čitali ob prejšnjih vajah za obrambo pred zračnimi napadi. Na stotine bi si jih očitale, zakaj si nismo boljše zapomnili navodil, na katera so bili pravočasno opozorjeni. Zgodilo bi se, da bi padalo prebivalstvo sredi cest, omamljeno od strupenih plinov, ruševine hiš pa bi pobijale druge begunce. Pa ne samo mesta, tudi na

Pravilnik o zaščiti pred zračnimi napadi.

V pravilniku o zaščiti pred zračnimi napadi so obdelana vsa vprašanja, kako je treba izvesti zaščito in kakšne so dolžnosti poedincev pri zaščiti. Drugi pravilniki govore o posameznih podrobnosti in kako se bo zaščita najbolj učinkovito izvršila. Pravilniki izhajajo od najbolj osnovnih navodil in tolmačijo, kaj so bojni strupi, kako delujejo in kaj je treba storiti, da se rešijo ljudje, ki so se z bojnimi strupi zastupili. Vse to je bilo že nešteto obravnavano na raznih predavanjih, v časopisju, vendar je treba stalno poudarjati, zakaj uspešno obrambo omogoča le poznanje strupov. Tako naprimer za iperit maska ne zadostuje, itd. Poleg tega je veliko število ljudi prezrlo vso propagando glede obrambnih načinov ter so zato danes o teh vprašanjih popolnoma neuki. Bojni strupi so za mnoge le nekakšen splošen pojem in si mislijo, da zavaruje pred napadom iz zraka že maska in zaklonišče.

In vendar je maska le osebno zaščitno sredstvo pred bojnimi strupi. Maska pa nič ne pomaga, kadar grozi bombardiranje s po-

Duhovno berilo

Dolenja vas. Večna nadloga. „Hladna jesen nam že prihaja“... pojo fantje na vasi in res, nekatere pridelke že vozimo domov, za druge se pa še tresemo, kar nam jih je še pustila toča in povodeni. Sedaj, ko dozoreva koruza, se oglašajo stari gostje, medvedje, jeleni in drugi. Koliko medved našim kmetovalcem škode in trpljenja povzročijo, je pač težko popisati. Čez dan se kmet muči na polju, v gozdu, na cesti, zvečer pa mora na njivo, da odganja medveda, zažiga ogenj, vse revež počne, dokler ne omaga. Kolikokrat se priglodi, da izmučen kmet odganja in plaši medveda, dokler sam onemogel ne pade na tla, nakar prilomasti kosmatinec in nemoteno opravi svoje tatinsko delo. Lani je bil naš protest toliko močan, da je bila oblast sklicala javni razgovor, kaj bi bilo skleniti zoper to nadlogo. Predlogi so bili podani, a je vse utihnilo, medved pa lomasti naprej po koruznih njivah.

Draga. Ob velikih spremembah v naši notranji politiki je znova nam zagorela želja, da se upravno zopet združimo s Slovenijo. Mnogoštevilne izjave so podpisane, samo da bi prišle pravočasno na pravo mizo!

Spodnji log. Kar samo po sebi je prišlo do tega, da smo se z vso vnemo zlasti naša mladina, oprijeli Prosvetnega doma v Mozlju. Farna meja nas nič ne moti, saj ta dom bo prosvetno ognjišče za kočevske Slovence daleč na okrog, zato smo pa bili tudi mi slavnostnega blagoslovljenja doma pristržno veseli. Vsak, kdor mimo gre, občuduje lepo stavbo in hvali klicarja na naših tleh zavednega slovenstva.

Ložine. Blizu smo meje slovenske, pa vendar ni v nas one narodne zavednosti, kot jo gledamo v Mozlju in še kje na Kočevskem. Prilike za izobrazbo nam manjka. Treba bo nas krepkeje pritegniti k slovenski družini — skupnosti duha in dela.

Ribnica. Pri nas je že stara organizacija prosvete in fantovskega telovadnega oddelka. Mnogokje smo se že udeleževali z javnim nastopom, a nekaj posebnega je bilo naše sodelovanje v Mozlju. Videli smo, kako se je del mozelskih faranov odtegnilo, niti blizu niso hoteli. Zares v takih krajih je prosvetno delo velika žrtev in težka skrb. Občudujemo tiste, ki to delo vršijo na kočevski zemlji. Resnica je, kar je nam naš predsednik ob priliki vabila na Mozelski tabor povdaril: „Če gremo kam drugam na tabor, je nam v zabavo in veselje, zdaj pa gremo med kočevske Slovence, kamor nas kliče velika potreba in narodna dolžnost“. Le vstrajajte kočevski Slovenci v krščanskem, narodnem delu, mi smo z vami in pridemo še na vašo prirediteljo!

Mozelj. V četrtek 21. t. m. je prišel naš novi župnik g. Franc Mate v našo faro. Sprejema se je udeležila šolska mladina pod vodstvom g. upravitelja Dekvala ter vsi v Mozlju in okolici naseljeni Slovenci. Novega gospoda župnika je prišel pozdravit tudi mozelski župan g. Schemitsch, ki se je opravičil za kočevske Mozeljčane, da niso vedeli, kdaj pride. Novega gospoda župnika tudi v imenu kočevskih Slovencev pristržno pozdravljamo in mu želimo obilo blagoslova na tem težavnem mestu!

Ni čuda, da Bog največjo hudobijo, kar je bogokletje, strašno kaznuje v peklju, pa tudi že na tem svetu. V Tobijevi knjigi beremo: „Prokleti bodo, ki bodo tebe zaničevali, in pogubljeni bodo oni, ki te bodo kleli“. Sv. Pavel piše: „Ne motite se, prekinjevalci ne bodo posedli božjega kraljestva. Bogokletneži bodo torej v peklju v družbi peklenških duhov proklinjali božje ime. Pogosto pa že na tem svetu Bog kaznuje bogoskrusno kletev. Mnogokaj je kralj Seraherib počenjal Bogu zoprnega, ko je pa zaklel Boga, se je Bog razsrdil, pokončal vojsko, njega so pa umorili lastni otroci. In koliko je še tacih zgledov v sv. pismu! V svetovni vojni je neki častnik kletel Boga in Marijo. Komaj je to izgovoril, mu je priletela granata ravno v usta in mu je raztrgala bogokletni jezik in glavo. Prerok Izaija pravi: „Zapustili ste Gospoda, vaša dežela je puščava, vaša mesta so z ognjem porožgana“. Sv. Janez Zlatoust je pridigal otrokom svojega časa o bogokletju: „Če hočete, da se odvrnejo od Vas nesreče, se ogibljite bogokletstva.“ Naši škofje pa pravijo vernikom: „Dokler ne bodo nehali ljudje bogokletno proklinjati, bo šlo vaše polje, vaše delo iz dneva v dan slabše.“ Tudi državna oblast kaznuje bogokletje. Naš kazenski zakon v § 162 prepoveduje bogokletje in ga kaznuje z ječo do enega leta, seveda, če kdo naznani sodišču.

Bogokletje je zaničevanje, sovraštvo do Boga, je izraz posurovelosti, kliče kazen božjo. Zato je ves katoliški svet pozvan, da iz svojih ust in iz ust drugih popolnoma odstrani to hudobijo. Vsak naj iz svojih ust pregnanja in odstranja to zlo, premaguje naj se, rabi nadnaravne pripomočke, molitev, izpraševanje vesti, sv. obhajilo. Naj vsakdo varuje tega greha tudi svoje otroke in družino. Ostro naj kaznuje in z lepim zgledom sveti celi družini. Ker je bogokletje naša rana in je tako zelo razširjeno, naj se po vseh župnijah in vsak posameznik bore proti bogokletstvu. Nobeden naj ne trpi, da bi kdo vpričo njega ali javno kletel Boga. Ako bi zlepa ne pomagalo, naj ga izroči pravici, ki ga bo sodila po § 162. Vse cerkvene organizacije, pa tudi prosvetne in narodne, naj se bore zoper ta ostudni madež na obrazu slovenskega naroda. V Ameriki in Italiji so se zedinili v zadnjem času vsi ljudje, ki plemenito mislijo in sicer vseh stanov v skupno fronto za boj proti temu zlu. Skupnega sovražnika, božjega in narodnega homo premagali v močni skupni fronti. Na delo tedaj, nas kliče kongres Kristusa Kralja, v boj za čast božjo, čast naroda in v naš blagor, v boj zoper bogokletje.

Mozelj. Na razna vprašanja glede Prosvetnega doma v Mozlju pojasnimo sledeče: Načrt za dom je napravil zidarski mojster v Kočevju g. Ivančič. Vsa tesarska dela kot tudi oder sam je napravil v splošno zadovoljnost g. Janez Meden, tesarski mojster iz Dolenje vasi. Mizarska dela je pa izvršil g. Franc Tanko,

morale skriti v posebnih zavetiščih, ki jih bodo morala varovati pred napadi iz zraka, tako pred delci bomb, pred zračnim pritiskom, pred bojnimi plini in ognjem. Zavetišča bodo javna in zasebna. Po pravilniku o zaščiti mora vsaka trdnje zgrajena hiša zgraditi svoje varno podzemsko zavetišče. Stvarna vrednost zavetišča pri novih zgradbah mora znašati najmanj 2% vrednosti cele zgradbe, pri starih zgradbah pa 3%. Oblasti so dobile navodila, da ne smejo potrditi načrta nobene nove zgradbe, ako ni v njem že določeno ustrezajoče zavetišče za primer zračnega napada.

Zavetišča so lahko različna in se morejo spreminjati iz najbolj preproste jame in enostavnega rova do najbolj dovršene zgradbe iz armiranega betona. Za zgraditev pravilnih zavetišč v novih zgradbah kakor tudi za preureditev dosedanjih podzemskih prostorov v stoječih zgradbah v varna zavetišča ima pravilnik popolnoma točne določene potrebne podatke. V majhnih mestih, v katerih ne bo treba graditi posebna skupna zavetišča, bo zadoščalo, da se gradijo izven središča mesta in v parkih, na praznih stavbiščih in na večjih dvoriščih rovi. Taki rovi, pa naj bodo še

mizarski mojster v Prigorici. Slikanje odra pa g. Ivan Grašnar, slikar v Ljubljani.

Livold. Drž. higijenski zavod v Ljubljani je v letošnjih šolskih počitnicah priredil po kočevskih krajih poučne razstave s predavanji in filmi. V Livoldu je bila razstava od 27. do 31. avgusta, ki je privabila z ozirom na tukajšnje razmere še precej obiskovalcev. Predavanja so bila o higijeni žene in negi dojenčka ter o nalezljivih boleznih v splošno. Prav nazorno so bili v filmu podani primeri, kako lahko človek po nevednosti zaveže v nesrečo. Film in slike pa so oživele ob jasni razlagi zaščitne sester, ki sta tudi ob prostem času obiskovali domove in dajali potrebne nasvete. Prav lepo se zahvaljujemo higijenskemu zavodu in gospodičinam za prireditve in za trud, ki je tudi pripomoček k nar. zavednosti.

Te dni je realizirana, tako dolgo pričakovana elektrifikacija tudi v Dolgi vasi in Livoldu. V soboto 2. septembra je v zahvalo prvič posvetila pri g. Francu Zdraviču v Dolgi vasi kot iniciatorju, ki je z velikim in neumornim trudom svojo že pred 15. leti začrtano pot tudi izpeljal. — Kljub vsemogočim zaprekam smo dobili elektriko, ki jo pa posestniki prav v tem letnem času zelo rabimo. — Želeli pa bi sedaj, ko je napeljava že gotova, da se napravi tudi cestna razsvetljava, ko je nastavek že ter se podaljša do konca Livolda. Mislimo, da bo mnogo laže priključiti par žarnic k že gotovemu vodu, kakor pa prestavljati cesto in zidati mostove. Vemo že v naprej, da bo g. Zdravič tudi to izvedel in se mu za njegovo požrtvovalno delo prav lepo zahvaljujemo.

Zunanji pregled

Sovjetska Rusija mobilizirala — Potemkinova izjava: poljske vlade ni več in Rusije ne vežejo več pogodbe s Poljsko — 17. septembra vkorakanje ruske vojske ter borbe s poljskimi oddelki — bratje po krvi prišli osvoboditi Ukrajince in Beloruse

Prvo polovico septembra so prihajale iz Sovjetske Rusije različne vesti, kako se v Kremlju sestajajo rdeči oblastniki na vojaške posvete in kako hitro mobilizirajo boljševiške čete. Iz Moskve so ves ta čas pošiljali v svet vesti, da zbirajo sovjetsko štirimilijonsko armado zato, da bi zavarovali mejo ob Poljski, češ, da se boje prenosa sovražnosti in nemirov s poljskega tudi na sovjetsko ozemlje. V noči od 16. do 17. septembra, to je od sobote na nedeljo pa so boljševiki nenadoma pokazali, zakaj so tako hitro pošiljali svoje čete na poljsko mejo. Dne 17. septembra ob treh zjutraj je pomočnik boljševiškega zunanjega ministra Potemkin poklical k sebi poljskega veleposlanika v Moskvi in mu prebral izjavo boljševiške vlade, češ, da bo boljševiška vojska vkorakala na poljsko ozemlje zato, da bi osvobodila ukrajinske in beloruske manjšine. Poljske vlade ni več, in zato boljševikov tudi več ne vežejo vse javno podpisane pogodbe med Poljsko in Sovjetijo, ki so določno prepovedale tako medsebojno

tako preprosti, nudijo zadostno varstvo pred rušilnimi in zažigalnimi bombami, če so pa dobro pokriti in zaprti, pa tudi proti strupenim plinom in zlasti še proti iperitu.

Vpoštevati moramo, da so manjša mesta razmeroma mnogo manj izpostavljena zračnemu napadu in da so majhna naselja glede na neznatno vrednost zadetka skoraj sama po sebi že v precejšnji varnosti.

V vsakem primeru pa moramo smatrati graditev zavetišč in vsa navodila, ki se tega tičejo, kot nekaj važnega in nujnega in jih moramo kar najhitreje in kar najbolj vestno upoštevati. Zavetišča in zakloni so važna notranja obramba in dvigajo moč države. Kdor se ne bo držal predpisov, ki jih določa pravilnik za zaščito pred zračnimi napadi, bo občutil tudi neprijetne posledice po zakonu o državni obrambi in uredbi za zaščito pred zračnimi napadi, ki je bila objavljena v „Službenih novinah“ št. 84 od 5. aprila t. l. Ne poznanje zakonov in predpisov nikogar ne opravičuje in je zato potrebno, da se vsak poedinec kar najhitreje spozna s predpisi in duhom uredbe in danimi pravilniki.

žarnimi in razstrelilnimi bombami. Pri takih zračnih napadih je treba poskrbeti za drugo zaščito. Dolžnost odborov za obrambo je v glavnem ta, da seznanijo vse prebivalstvo z vsemi ukrepi, potrebnimi za zaščito življenja in da praktično tudi omogočijo izvršitev teh ukrepov.

Izselitev iz mest.

Ker so mesta različna po svoji velikosti in po svojem pomenu v gospodarskem in vojaškem oziru, bodo tudi deležna različnih napadov. Prebivalstvo velikih mest se ne more braniti samo individualno, to je da bi nosilo maske. Takemu prebivalstvu je potrebna še skupna zaščita. Pravilnik razume pod skupno zaščito tudi izselitev, ki se lahko razdeli na tri variante: 1. izseljevanje, 2. oddaljenje in 3. zaklonjenje.

Poleg izselitve prebivalstva je treba upoštevati tudi izselitev živali; za živila pa so določeni posebni predpisi. Izseljevanje je lahko poedinsko ali pa skupno.

Zaščita prebivalstva, ki ostane v mestih.

Osebe, ki se ne bodo iz mesta izselile ali oddaljile v primeru nevarnosti, se bodo

Govori treh državnikov

Hitlerjev govor v Gdanku — Poljska nikdar več ne bo vstala — vojska na zapadu nepotrebna — na zapadu in jugu nemške meje dokončne — francoski bojevniki krvavi za Anglijo

Vse to je najprej nekoliko odkril v svojem govoru kancler Hitler, ki je v torek, dne 19. septembra govoril v Gdanku. Hitler je o zvezi z boljševiki poudaril predvsem to, da je njeno bistvo tudi v tem, da sta se Nemčija in Sovjetija sporazumeli, da Poljska po versajski pogodbi nikdar več ne bo vstala. Zato jamčita po podpisu nenapadalne pogodbe Nemčija in Sovjetija. Prav tako je omenil Hitler, da so nemški nameni na vzhodu Evrope zelo omejeni, in to tako, da ne bo nikdar prišlo do sporov med Nemčijo in Sovjetijo. Na vzhodu bo torej sedaj vladal mir, Poljske ni več in Anglija in Francija ji nista mogli pomagati. Zato so prenehale vse obveze zapadnih velesil na vzhodu Evrope in zato je vojska na zapadu nepotrebna. Če se vojska tam nadaljuje, je tega kriva Anglija, ki se ne bori proti nemškemu narodu, ampak proti režimu, ki vlada sedaj v Nemčiji. Hitler je dalje izjavil, da je ponosen na to, da se Anglija bori prav proti njemu. Toda v Nemčiji je danes ves narod isto kot nemški režim in Angliji se ne bo posrečilo prisiliti Nemčije h kapitulaciji, in to niti po triletni, štiriletni ali sedemletni vojni. Če bo pa vojna res trajala tako dolgo, je nekoliko odvisno tudi od Nemčije. Na zapadu Nemčija noče ničesar, tudi na jugu so nemške meje dokončno potegnjene. Če se bori Anglija proti Nemčiji, pomeni to, da bo francoski bojevniki tisti, ki bo krvavel za Anglijo; Anglija bo skušala vreči v vojno proti Nemčiji še druge narode.

Mussolinijev govor dne 23. septembra v Rimu

V Rimu je 23. septembra Mussolini med drugim govoril sledeče:

Zbrali smo se v burnem trenutku, ko mordu ni v igri le karta Evrope nego zemljevidi vseh kontinentov. Povsem naravno je, da so ti veliki dogodki vznemirili tudi Italijo.

Italijanski narod ve, da se bom, kadar bo potrebno, pojavil na balkonu te zgradbe. On tudi ve, da se bo, kadar se bom odločil, da stopim na balkon te zgradbe, zgodilo to le zato, da objavim enake zgodovinske sklepe, kakor se je to zgodilo 2. oktobra 1935 in 9. maja 1936. Zaenkrat pa to ni potrebno in naša politika je povsem v skladu z našimi narodnimi interesi, sporazumi in pakti, ki smo jih sklenili, pa tudi z željami vseh nevtralnih narodov in poleg njih tudi z željami nemškega naroda, da se omeji spopad. Poljska je sedaj likvidirana. V Evropi še ni nastala prava vojna in jo je še mogoče preprečiti. Zaman si je ustvarjati iluzije, da se bodo ohranile ali obnovile stare pozicije, ki so bile obsojene na propast in jih je tudi realnost že likvidirala. Vsak spopad bi bil sedaj tudi zaman.

Pametno sta ravnali angleška in francoska vlada, da nista reagirali na rusko intervencijo na Poljskem, temveč priznali dejansko stanje, ker bi se drugače spor razširil. Težko pa bosta moralno opravičili svoje ravnanje, ko nočeta tudi priznati dejanskega stanja, ki ga je ustvarila na Poljskem Nemčija. Zato je čisto naravno, da se je v vsem italijanskem narodu pojavila želja, ki bodi obenem ukaz: Pripravimo se vojaško, da bomo lahko odgovorili na vsako eventualnost in da bomo lahko podprli

vsak poskus, ki strmi za tem, da se vrne mir Delati v miru in bdeti, to je in ostane cilj italijanskega naroda!

Govor predsednika francoske vlade Daladiera — Francija in Anglija se borita naprej za svobodo Poljske in za svobodo in obstoj evropskih narodov

To je bila jasna beseda, ki bi jo naj razumela posebno Francija v tem smislu, da ni smiselno beriti se za angleške koristi. Zato naj se Francija odcepi od Anglije. Toda dva dni za Hitlerjem je govoril predsednik francoske vlade Daladier, ki je odločno izjavil, da je francoska vlada sklenila, prav tako kakor angleška vlada, da se bo Francija vojskovala naprej, dokler se ne popravijo vse krivice in dokler ne bo poravnano nasilje, ki je bilo z napadom storjeno Poljski. Daladier je odločno zavrnil misli, da bi se Francija kdaj mogla ločiti od Anglije. Kajti Anglija in Francija se borita zato, da bi Evropa zopet zadihala v svobodi in da se evropski narodi ne bi več bali za svoj obstoj in svojo svobodo, ker so majhni ali pa sosedi naroda, ki je navajen, da vlada z nasiljem. Daladier je v svojem govoru ostro obsodil tudi to, na kakšen način so boljševiki vdrla na Poljsko. Razdelitev Poljske med Nemčijo in Sovjetijo je bila dogovorjena že dne 23. avgusta, to je tedaj, ko so se še vsi pogajali za mirno rešitev vseh spornih vprašanj. Tedaj, ko se je poljska vojska zbirala na novi fronti za obrambo, so boljševiki vpadli v hrbet Poljakom. Poljska pa ni strta, bori se naprej in njena zavezništva, Francija in Anglija je ne bosta zapustili in se bosta vojskovali naprej za Poljsko in za ideale svobode in resnice, ki so temelj pravičnega sožitja med narodi.

poseganje na tuja ozemlja. Poljski veleposlanik je odločno zavrnil te cinične razloge za boljševiški vdor na poljsko ozemlje; francoska in angleška vlada sta zaradi tega vdora protestirali pri sovjetski vladi — med tem pa so boljševiške čete že poljskim četam padle v hrbet, in to prav tedaj, ko se je poljska vojska zbirala na novih frontah, kjer bi si naj posrečil daljši organiziran odpor proti sovražniku na zapadu. Povsod, kjer so prodirali boljševiki, se jim je poljska vojska postavila proti, toda dve premoči na obeh straneh ne prenese tudi najbolj junaška armada. Boljševiki so zato prodirali precej brez ovir na poljsko ozemlje, vendar pa so morali tudi sami na več mestih v ostre bitke s poljskimi oddelki, tako posebno pri Kolomeji, Vilnu, Lvovu in drugod. Povsod, kamor so prihajali boljševiki, so začeli takoj s svojim propagandnim komunističnim delom, uvajali so sovjete in oznanjali, da so kot bratje po krvi prišli osvoboditi Ukrajince in Beloruse.

Presenečenje v svetu — vse v smislu nemško-ruske pogodbe

Ves civilizirani svet je vest o boljševiškem vdoru na Poljsko precej presenetila. Sicer sta francoska in angleška vlada izjavljali, da ju to ni preveč presenetilo, ker sta vedeli, da je bil ta postopek dogovorjen ob podpisu nenapadalne pogodbe med Nemčijo in Rusijo dne 23. avgusta, ki sta jo Stalin in von Ribbentrop podpisala v Moskvi. Vse pa je vendarle še bolj zanimalo, kako daleč sega sporazum o Poljski.

Usoda poljske vlade v Romuniji — Po delitvi Poljske vsaki četrti prebivalec v sklopu Nemčije Slovan

Poljska vlada pa mora v Romuniji še čakati na to, kdaj bo smela odpotovati v Francijo, kjer so ji že priznali pravice eksteritorialnosti. Iz Romunije vlada ne sme vse dotlej, dokler se popolnoma ne uredi položaj bivše Poljske in do-

kler se ne proglasi, da ozemlje bivše Poljske ni več v vojnem stanju. Po delitvi Poljske z dne 22. t. m. pride k Nemčiji nad 12 milijonov Poljakov in tako bo v sklopu Nemčije živelo skoraj 25 milijonov Slovanov, to se pravi, da bo vsak četrti prebivalec Slovan.

Ameriški kongres — izprememba zakona o nevtralnosti — Rooseveltov govor

Če je bil položaj prvi teden na bojišču neugoden za zapadni velesili in se je še poslabšal z vdorom boljševikov na Poljsko, se je položaj v drugi polovici zanje znatno popravil. V Washingtonu se je sestal ameriški kongres na izredno zasedanje, ki ga je sklical Roosevelt zato, da naj se spremeni zakon o ameriški nevtralnosti. Francoski in angleški tisk sta pisala, da se je s temi predlogi Amerika postavila že na njuno stran. Odločitev o tem, ali se zakon o ameriški nevtralnosti spremeni, pa še ni padla, ker bo kongres šele v sredo glasoval o Rooseveltovih predlogih.

Razdelitev Poljske med Nemčijo in Rusijo

Medtem pa se je na poljskem ozemlju odigrala nova odločitev. Nemci in sovjeti so se sporazumeli o tem, kako si razdele Poljsko. Dne 22. t. m. je bilo objavljeno, da si Nemčija in sovjeti razdele Poljsko po tejle črti od severa proti jugu: reka Pizja, Narev, Visla in San. Boljševiki dobe nekaj več kot polovico Poljske in bo njihova meja na jugu tekla vzdolž cele bivše romunsko-poljske, madžarsko-poljske in ob enem delu slovaške meje. Tako se je zopet še enkrat izkazalo, kako daleč lahko gredo boljševiki.

Ruske čete na Karpatih — Rusija v srednji Evropi — Velike posledice in napetost — Predsednik romunske vlade Calinescu v Bukarešti ubit

Boljševiške čete bodo tako prišle na Karpate in nikdar se niti carski Rusiji ni posrečilo, da bi se lahko zadržala tako daleč v Srednji Ev-

ropi. Ta dogodek bo imel seveda še zelo velike posledice in vročičnost v Srednji Evropi bo naraščala. Prvi znaki te napetosti se že kažejo. V četrtek, dne 21. septembra je bil v Bukarešti ubit predsednik vlade Calinescu. Na ulici so ga v njegovem avtomobilu ubili člani razpuščene fašistične organizacije „Železne garde“. Zagovarjal je neodvisnost romunske zunanje politike in nevtralnost v sedanji vojni. Bil je velik prijatelj Anglije in Francije; člani „Železne garde“ pa so se zakleli, da ga bodo odstranili. Vse morilce so še isti večer polovili, jih na kraju kjer so ubili Calinescu, postrelili in njihova trupla pustili ležati na kraju umorā 24 ur. V ostalih delih Romunije so naslednji dan postrelili nad 400 vodilnih članov „Železne garde“.

Varšava se še vedno brani — Nemci je iz človečanskih ozirrov ne obstreljujejo več z vso silo

Nemška poveljstva pred Varšavo objavljajo, da iz človečanskih ozirrov ne obstreljujejo več z vso silo Varšave. Čez nekaj dni bodo po svoj del Varšave prišli boljševiki in bo zato njim prepuščeno.

Nova pot turške politike — Črno morje od Rusov in Turkov

Novo pot bo morala najbrž kreniti tudi turška politika in njen zunanji minister je odpotoval v Moskvo, kamor je prišel v nedeljo. Turčija je poleg sovjetske Rusije tista država, ki zagovarja načelo, da ne sme nobena druga velesila več prodreti v Črno morje. Kako bosta to preprečili, se bodo te dni razgovarjali v Moskvi.

Vina

za vse prilike dobite po konkurenčni ceni najlažje v
Centralni vinarni d. d., Ljubljana
Frankopanska ulica št. 11

Naša čisto domača zavarovalnica za vse vrste zavarovanj je edinole

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Požar - Življenje - Posmrtnina - Doba - Starostna preskrba - Avtomobili - Vlomska tatvina - Nezgode - Jamstvo -
Steklo - Zvonovi. — Člani prejemajo mesečnik „Našo moč“.